

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/62/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

53/2015. számú (II. 26.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által 2014. január 6-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2015. február 26-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2014. január 3-án kb. 11 óra 30 perc körüli időben megjelent egyik ügyfele, E. R. L. az ügyvédi irodájában, és számon kérte a panaszos feleségén, hogy miért nem adták be a földhivatalhoz azt az iratot, amit az önkormányzattól még meg sem kaptak. Az ügyfél fenyegetően lépett fel a panaszos feleségével szemben. A panaszos felesége felhívta az önkormányzatot, akik megerősítették, hogy még nem küldték el az iratot, de aznap délig átadják személyesen, ha elmegy érte a panaszos. A panaszos és a felesége gépkocsiba ült, és az ügyféllel egyszerre érkeztek az önkormányzathoz, ahol átadták a panaszosnak az iratot. Közben az ügyfél tovább hangoskodott a folyosón, az ott dolgozókat is fenyegette, becsmérelte. A panaszos felhívta az ügyfél figyelmét, hogy aznap ügyfélfogadási szünet van az épületben, és csak a panaszosnak adják át az iratot. A panaszos és felesége ezután távozott az épületből, közben látták, hogy az ügyfél a gépkocsijából a szemközti épület mögül figyel.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A panaszos feleségével P* ment, hogy feladja az iratot postán. Ezután megálltak egy közúttól elzárt áruházi parkolóban, majd a panaszos elment ebédet venni maguknak, mivel az ügyfél miatt nem tudtak ebédelni. Amikor visszatért a gépkocsihoz, a másik oldalon megállt egy rendőrautó. A panaszos azt hitte, hogy helyi rendőrök azok, akiket a hivatásánál fogva ismer, ezért biccentett a rendőrautó felé, amire kivágódott a gépkocsi ajtaja és a rendőrök elkezdtek futni felé. Futás közben odakiáltottak neki, hogy „Magáé a kocsí? Igazoltatás!” A panaszos közölte velük, hogy az Rtv. 29. § szerinti okok nem állnak fel, amire azt felelték, hogy „akkor közúti igazoltatás”. Erre a panaszos közölte, hogy nem vesz részt a közúti forgalomban, mivel egy álló gépjárműbe pakolja a vásárolt termékeket. Erre azt a választ kapta, hogy „akkor fokozott ellenőrzés”, de erről igazolást nem tudtak bemutatni. Ennek hatására a panaszos elővette a zakója zsebéből az arcképes ügyvédi igazolványát, és kinyitva, fényképpel a rendőrök felé felmutatta. Erre azt a választ kapta, hogy ezt nem fogadják el, és újabb igazolványt kértek. A panaszos tehát kénytelen volt megkeresni a táskájában a személyi igazolványát, és átadta a rendőröknek. Ekkor az igazoltatás okaként Á. F. r. törm. azt jelölte meg, hogy telefonos bejelentés érkezett a Rendőrkapitányságra, hogy a panaszos gépjárműve a nyíregyházi úton „kacsázva” közlekedett, és ebből a bejelentő és a rendőrség is rögtön arra következtetett, hogy ittas a gépjármű vezetője. A rendőr hozzátette, hogy a bejelentő folyamatosan tájékoztatta a rendőrséget, hogy a panaszos autója merre jár. A panaszos szerint ebből egyértelműen következik, hogy a bejelentő követte őket. A bejelentő személyéről a rendőrség nem adott felvilágosítást a panaszosnak.

Az igazoltatás után – amikor egyértelműen kiderült, hogy a panaszos nem részeg, és a papírjai is rendben vannak – a panaszos jelezte, hogy ott a helyszínen azonnal feljelentést kíván tenni ismeretlen tettes ellen hamis vád és hatóság félrevezetése bűncselekmények miatt. Erre a panaszos a rendőröktől azt a választ kapta, hogy felőlük „azt csinál, amit akar”, és köszönés nélkül elmentek a helyszínről.

A panaszos néhány perccel később felhívta a H* Rendőrkapitányságot, ahol a telefonügyeletestől azt a tájékoztatást kapta, hogy ő semmilyen, a nyíregyházi úton kacsázó autóval kapcsolatos bejelentésről nem tud. Ekkor kérte a panaszos, hogy adja a rendőr a szolgálati előljáróját, aki már tudott a „kacsázó” gépjárműről. Az előljáró közölte a panaszossal, hogy semmilyen intézkedést nem tesz a panaszos feljelentésével kapcsolatban, mert neki nem a panaszossal, hanem a bejelentőkkel kell foglalkoznia, és felszólította a panaszost, hogy ne tartsa fel a segélyvonalat. Ekkor a panaszos jelezte, hogy nem a segélyvonalat hívta, és hogy ő is bejelentő. A panaszos nehezményezi továbbá, hogy sem a telefonügyeletes, sem az előljáró nem mutatkozott be a beszélgetés során, így sem a nevüket, sem a rendfokozatukat nem tudja.

A panaszos mindezek alapján úgy véli, hogy az intézkedés célja egyértelműen az ő nyilvános megszégyenítése volt, hiszen a pénteki csúcsforgalomban az intézkedést nagyon sok helyi lakos látta. A panaszos sérelmezi, hogy az eset kapcsán négy rendőr is megszegte az intézkedési kötelezettségét. Úgy véli, a rendőrségnek tanúként meg kellett volna hallgatni a bejelentőt, és le kellett volna kérniük a telefonja cellaadatát, mert egyre inkább bevett gyakorlat, hogy valaki vélt sérelmei megbosszulására használja a rendőrséget. Azt sem tartja kizártnak, hogy ha a későbbiekben valaki egy bűncselekményt akart bejelenteni, egyszerűen megnézi egy arra járó gépkocsi rendszámát, bejelenti, hogy a jármű „kacsázik” az úton, amire egy város teljes járőr állománya utána ered, míg máshol nyugodtan elkövetik a tényleges bűncselekményt.

A panaszos kérte az intézkedő rendőrség kizárását az elbírálásból.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) Á. P. r. törm. 2014. január 3-án kelt jelentésében előadta, hogy 2014. január 3-án 13 óra 15 perckor a TIK ügyelvezetőjének utasítására megjelent P* belterületén, ugyanis ismeretlen személy bejelentést tett arról, hogy T* irányából P* irányába egy [...] forgalmi rendszámú Opel Astra típusú személygépkocsi közlekedik, és a gépjármű bizonytalan úttartásából adódóan a bejelentő azt feltételezte, hogy a gépjármű vezetője ittas állapotban van.

Későbbiekben, amint P* belterületén a r. törm. próbálta feltalálni a fent említett gépjárművet és annak vezetőjét, a TIK ügyelvezetője tájékoztatta, hogy az említett személygépkocsi P*r központjában, a Takarékszövetkezet parkolójában áll.

Ekkor megjelent a r. törm. a Takarékszövetkezet előtti parkolóban, hogy meggyőződjön arról, hogy a gépjármű, és annak vezetője valóban ott tartózkodik e. A szolgálati gépkocsit elhelyezte a parkolóban, majd abból kiszállva az említett gépkocsihoz ment, amelyhez annak tulajdonosával egyszerre érkezett oda. Ekkor a panaszost intézkedés alá vonta, melynek során nevezett személyazonosító igazolványának átadására szólította fel. A felszólításnak a panaszos eleget tett.

A r. törm. közölte a panaszossal, hogy azért vonja intézkedés alá, mert ismeretlen bejelentő bejelentést tett a TIK ügyeletén keresztül, miszerint ittas állapotban közlekedett T* irányából Polgár irányába. Ezt követően a panaszost a Hajdúnánás Rendőrkapitányság ügyelvezetőjén keresztül lepriorálta, mely során megállapítást nyert, hogy a panaszos rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel, járművezetéstől eltiltva nincs, valamint körözésben nem szerepel.

A panaszos az intézkedés végén közölte, hogy tudomása van arról, hogy ki állíthatta azt róla, hogy ittasan közlekedett a gépjárművel és jelezte, hogy a későbbiekben ellene feljelentést fog tenni.

Megjegyezni kívánja a r. törm., hogy a panaszos szemmel láthatóan nem volt ittas állapotban, de alkoholszondás ellenőrzést nem állt módjában vele szemben alkalmazni, mivel amikor intézkedés alá sikerült vonnia, nevezett gyalogosan közlekedett, még a gépjárműben sem tartózkodott.

2) A kapitányságvezető 2014. április 25-én kelt átiratában előadta, hogy a 2014. január 14.-én történt rendőri intézkedés idején az Országos Rendőrfőkapitány – az év végi ünnepekkel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló — 45/2009. (OT. 27.) ORFK utasítása és a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 09000- 0/9050-4/2013. Általános számú – a karácsonyi és év végi ünnepekkel összefüggő rendőri feladatok végrehajtására kiadott – Intézkedési Terve alapján fokozott rendőri ellenőrzés volt elrendelve.

3) A rendőrség által megküldött a fokozott ellenőrzés alapján kiadott intézkedési terv külön kitér a közlekedésrendészeti ellenőrzések szükségességre, az ittas vezetők kiszűrésére, a megnövekvő gépjármű, kerékpáros és gyalogos forgalom folyamatos ellenőrzésére, a kerékpáros és gyalogos közlekedés szabályainak betartására, a láthatóság ellenőrzésére.

4) B. I. r. f. t. z. l. s. hivatalos feljegyzése rögzíti, hogy E.L. 2014. január 3-án 13 óra 11 perckor segélyhívón (107) bejelentést tett arról a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, hogy a 36-os főúton Ny* irányából P*r irányába közlekedik és előtte halad egy ezüst színű Opel Astra, ami szabálytalanul, az úton kacsázva közlekedik, a gépkocsi vezetője vélhetően ittas. A rendőrök az utalt gépkocsi vezetőjét utóbb, a településen intézkedés alá vonták, ittasság nem volt megállapítható.

A bejelentés ideje: 2014. 01. 03. 14:46; kivonulás ideje: 2014. 01. 03 14:50; érkezés ideje: 2014. 01. 03 14:51; befejezés ideje: 2014. 01. 03 14:56

4) Á. P. r. t. ö. r. és M. M. r. ö. r. m. 2014. április 24-én a Testület megkeresésére kiegészítő jelentést készített, amelyben előadták, hogy, 2014. január 3-án a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység Irányítási Központja (továbbiakban: TIK) utasítása alapján szolgálatuk teljesítése során ellenőrzést folytattak P* város belterületén, mert ismeretlen személy bejelentést tett, mely szerint P* külterületén a 36-os számú főúton Nyíregyháza irányából Polgár irányába közlekedik egy [...] rendszámú Opel Astra típusú személygépkocsi szabálytalanul, az úton kacsázva. A gépjármű bizonytalan úttartásából adódóan a bejelentő azt feltételezte, hogy a gépjármű vezetője ittas állapotban van. Miközben megpróbálták megtalálni a fenti személygépkocsit, a TIK ügyeletvezetője tájékoztatta őket hogy a fenti gépjármű P* központjában, a B* téren található Takarékszövetkezet parkolójában áll. A helyszínre érve a szolgálati gépkocsival a rendőrök leparkoltak, majd abból kiszállva a fent említett gépkocsihoz mentek, ahová velük egy időben érkezett a gépkocsi tulajdonosa is. A rendőri intézkedés megkezdése előtt a napszaknak megfelelően köszöntek, tiszteletadást teljesítettek. A panaszost személyazonosságának igazolására szólították fel, valamint közölték vele, hogy azért vonják intézkedés alá, mert ismeretlen személy bejelentést tett. A panaszost tájékoztatták a bejelentés tartalmáról.

A férfi ezt követően átadta személyazonosító okmányát, és elmondta, hogy nem fogyasztott alkoholt, így szerinte alaptalan a rendőri intézkedés, ezért sérelmezte, hogy rendőri intézkedés alá vonták. A rendőrök elmondták a panaszosnak, hogy az ország területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Országos Rendőrfőkapitány az év végi ünnepekkel kapcsolatban 2014. 01. 15.-én 24 óráig.

A panaszos sérelmei ellenére végig együttműködő magatartást tanúsított az intézkedés során. A rendőri intézkedés során végig jelen volt a panaszos felesége, aki az intézkedés közben a személygépjárműben tartózkodott.

A rendőri intézkedés 2014. 01. 03. napon 13 óra 31 perckor kezdődött és kb. 5-6 percet vett igénybe.

A panaszos elmondta, hogy nem fogyasztott alkoholt. A rendőri intézkedést tájékoztatással fejezték be, a panaszossal szemben eljárás nem indult. A panaszos azt is közölte az intézkedés végén, hogy tudomása van arról, hogy ki tehetette a bejelentést, és közölte azt is, hogy később feljelentést fog ellene tenni. Részére a rendőrök az ezzel kapcsolatos tájékoztatást megadták, a napszaknak megfelelően köszöntek, majd a tiszteletadást teljesítették és távoztak.

5) A rendőrség megküldte a panaszos és a rendőrség között elhangzott telefonbeszélgetés hanganyagát. Ebből kitűnik, hogy amikor a panaszos feljelentést akart tenni, akkor a rendőr tájékoztatta, hogy azt írásban postai úton vagy személyesen, szóban valamelyik kapitányságon vagy rendőrőrsön tudja megtenni.

A panaszos a felvétel tanúsága szerint ragaszkodott hozzá, hogy mivel a sérelmezett eset közvetlenül a hívást megelőzően történt, mielőbb szükséges elrendelni a nyomozást. A rendőr tájékoztatta, hogy a nyomozás elrendelésének a határideje három nap, és kérte, hogy menjen be a kapitányságra és tegye meg a feljelentést. A panaszost megkérdezte, hogy bejelentés vagy feljelentés volt-e az ittas vezetésre elhangzott nyilatkozat, amire a panaszos nem tudott válaszolni. A rendőr ismét arra kérte, hogy menjen be a kapitányságra vagy írásban tegye meg a feljelentést. A panaszos ekkor elmondta a történeteket, és kifogásolta, hogy a bejelentésre a rendőrök „bezzeg” intézkedtek. A rendőr közölte a panaszossal, hogy a bejelentés alapján nekik intézkedési kötelezettségük keletkezett, tájékoztatást nyújtott továbbá a feljelentés és a bejelentés különbségeiről is. A panaszos ezután elmondta a panaszát. A rendőr közölte vele, hogy ez nem olyan bejelentés, ami alapján azonnal bármit is csinálhatna.

Ezt követően vita alakult ki közöttük a bejelentés és a feljelentés közötti különbségről.

6) A rendőrség megküldte a bejelentés és a rádióforgalmazás hanganyagát is.

A panaszos és a rendőrség közötti beszélgetés során a rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy a feljelentését szóban bármelyik rendőrségi objektumban vagy írásban is megteheti. A rendőr felhívta továbbá a panaszos figyelmét arra, hogy a bejelentés a gépkocsira vonatkozott, nem pedig a panaszosra. A bejelentés valóságtartalmát ellenőrizték a rendőrök. Azt is elmondta, hogy az intézkedésre a fokozott ellenőrzés alapján és a bejelentés alapján is sor kerülhetett. Ezt követően kérte, hogy zárják rövidre a beszélgetést, mert a segélyhívó vonalon beszélnek, és a panaszos nincs veszélyhelyzetben. Kérte a panaszost, hogy menjen be a kapitányságra és tegye meg ott a feljelentését. Ezt követően vita alakult ki közöttük arról, hogy a bejelentésben bűncselekmény elkövetésével vádolták-e meg a panaszost.

A priorálás hanganyagának ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez való jogát és a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök telefonon keresztül nem vették fel a feljelentését.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes

szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette.

A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentés: minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz. A Testület a panaszolt mulasztás tekintetében az alábbiakra mutat rá. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszosok a büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmeztek, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárás tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszhető.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztással szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület e kérdésben hatáskörének hiányát állapította meg. (Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a panaszos praktizáló ügyvéd, így nyilván tisztában van a feljelentés megtételének szabályaival, miszerint azt a nyomozó hatóságnál hivatali időben szóban, jegyzőkönyvezve vagy írásban, postai úton lehet megtenni.)

Mindezek alapján a Testület a hatáskörének hiányát állapította meg abban a kérdésben, hogy a rendőrök nem vették fel a panaszos feljelentését.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta az intézkedés alá vonásának jogszerűségét és indokoltságát.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzése. A (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, és közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A rendőrség intézkedési kötelezettségére vonatkozó szabályokat az Rtv. 13. § rendezi. Eszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Ezt egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 9. §-a, ami szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

- a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy
- b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 236. § (1) bekezdése szerint aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Kkt. 20. § (1) bekezdése rögzíti azon közlekedési szabályok körét, amelyek megsértése esetén az előírás megsértője közigazgatási eljárás keretében bírság fizetésére kötelezhető. Eszerint többek között a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára („tilos jelzésen történő áthaladás”), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”) vonatkozó előírások megsértői. [k) pont]

A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult. [20. § (2) bekezdés]

b) A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések és hanganyag szerint bejelentés érkezett a kapitányság segélyhívójára arról, hogy egy [...] rendszámú Opel Astra gépkocsi nem szabályosan közlekedik az úton, kacsázik.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a gépjármű vezetője esetlegesen szabálysértést vagy bűncselekményt követ el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

c) Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, ezen intézkedési kötelezettség keretében jogszerűen igazoltatták a panaszost, mivel vele, mint a gépjármű vezetőjével szemben felmerült az ittas vezetés rendőri intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja. Megjegyzi a Testület, hogy a panaszos intézkedés alá vonására egyébként a fokozott ellenőrzés is indokul szolgálhatott volna az Rtv. 30. § alapján, mivel ez idő alatt az el volt rendelve.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

3) A szolgálati fellépés szabályainak megsértésére vonatkozó kifogás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése a szolgálati fellépés szabályai között előírja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőri iratok szerint az intézkedés kezdetén a rendőr eleget tettek az Rtv. 20. § előírásainak. Ezzel szemben a panaszos szerint a rendőr nem köszönt és nem mutatkozott be.

A jelen esetben a panaszos, illetve rendőrség előadása között ellentmondás mutatkozik, az előadások közötti ellentmondás pedig az további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem oldható fel.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az ellentmondás feloldhatatlansága miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

4) A telefonos tájékoztatás kapcsán a szolgálati fellépés szabályainak megsértésére vonatkozó kifogás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése a szolgálati fellépés szabályai között előírja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Testület álláspontja szerint a telefonos segélyhívó számon történő bejelentés felvétel nem az Rtv. IV-V.-VI. fejezete szerinti rendőri intézkedés, így a rendőr a bejelentés felvétele előtt nem köteles az Rtv. 20.§ (2) bekezdése szerint azonosítani magát. Ráadásul a fenti szabály célja, hogy a jogorvoslati jog gyakorlásánál a panaszos jogérvényesítését megkönnyítse, azonban a jelen esetben a rendőr személye a hangrögzítés és az intézkedési napló alapján visszakereshető.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

IV.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost

intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való joga.

A szolgálati fellépésre vonatkozó előírások megtartásának elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán az ellentmondások feloldhatatlansága miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem volt megállapítható. A telefonos tájékoztatás kapcsán nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

A fentiek alapján – a panaszos előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel – a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és az eljárást megszüntette.

Budapest, 2015. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET